

Модул 9 за е-учење за ДДВ

ОСЛОБОДУВАЊА

Поенти од курсот

Ова е практично резиме на најрелевантните информации од курсот.

Овој курс за е-учење се повикува на законодавството на ЕУ за ДДВ што стапило во сила на 01.01.2020 година (важечки за Директивата на ЕУ за ДДВ, Директивата на ЕУ за поврат на ДДВ и Регулативата на ЕУ за имплементација на ДДВ).

Овој модул е дел од поширокиот курс за ДДВ кој се состои од следните лекции:

- Вовед
- Територија
- Даночен обврзник
- Промет
- Место на оданочлив промет
- Дигитални услуги и мини-едношалтерски систем (MOSS)
- Оданочлив настан и даночна основа
- Стапки
- **Ослободувања**
- Право на одбиток
- Поврат
- Обврска

Курсот ги обработува прашањата: „Што да не се оданочува и зошто?“

1. Цели на учењето

На крајот на оваа обука, вие ќе:

- Можете да ја идентификувате **позицијата на ослободувањето во Директивата за ДДВ**: откако ќе одговорите на прашањата „кој? каде? кога и на што?“, ќе треба да испитате „што да не се оданочува и зошто?“
- Разбирате што претставува **ослободување**: ДДВ треба да се наплаќа секогаш кога прометот спаѓа во делокругот на ДДВ, освен ако прометот не е ослободен.
- Можете да дефинирате што може да значи ослободувањето за принципот на **даночна неутралност** во синцирот на набавка: ако прометот е ослободен, главно, **испорачателот не може да го одбие ДДВ кој бил платен** за набавките.

- Можете да ја опишете улогата на земјите-членки во однос на опциите кои им се дадени во Директивата за ДДВ бидејќи истите можат да наметнат **дополнителни услови** за промет кој треба да биде ослободен.
- Можете да ја опишете важноста од проучување на вашиот **национален закон** согласно принципите на усогласеност и даночна неутралност. Одредбите на Заедницата и потребата да се спречи секое можно затајување, избегнување или злоупотреба.
- Можете да ги одредите **различните видови на ослободувања**: во рамките на земја-членка, во рамките на Заедницата, меѓународни, со особено внимание на правото на одбиток.
- Ослободувањето од ДДВ не мора да значи дека ќе биде предност бидејќи **ослободувањата** во повеќето случаи ќе **влијаат врз правото на одбиток**.

2. Што да се ослободи

За промет кој потпаѓа под делокругот на данокот, ДДВ мора да се наплати во сите случаи, освен кога прометот е ослободен од данок.

Директивата за ДДВ дава општа листа на ослободувања кои може да се поделат во **3 категории**:

- промет во рамките на земјите-членки,
- промет во рамките на Заедницата,
- меѓународен промет.

За овие ослободувања да важат, мора да бидат исполнети одредени услови. Сепак, од земјите-членки зависи дали ќе наметнат **дополнителни услови** за ослободување на прометот.

2.1. Промет во рамките на земјите-членки

Ослободувањето промет во рамки на земјите-членки вклучува:

- 1) **Ослободување за дејности од јавен интерес**, како што се медицински услуги, поштенски услуги, влез во музеи итн. (чл. 132-134);
- 2) **Ослободување за дејности, како што се: осигурување, финансиски услуги, поштенски марки, игри на среќа, услуги поврзани со недвижен имот** (чл. 135). Поврзано со ослободувањето за други дејности, постои правото на опција да се оданочуваат одредени промети: земјата-членка може да му дозволи на лице кое подлежи на данок да наплати ДДВ наместо ослободување на набавките

(односно набавки на згради, земјишта, давање недвижен имот под наем...) (чл. 137)

- 3) **Оперативни ослободувања.** На пример, за да се опфатат ситуации каде што лекар продава клиничка машина за која влезниот ДДВ не можел да се одбие во моментот на набавката (чл. 136).

2.2. Промет во рамките на Заедницата

Прометот во рамките на Заедницата може да се подели во три категории:

- 1) **Достава на стока во рамките на Заедницата (чл. 138)**
- 2) **Набавка на стока во рамките на Заедницата (чл. 140)**
- 3) **Транспорт во рамките на Заедницата (чл. 142).**

Општото правило во рамките на Заедницата е следното: кога се врши промет помеѓу земјите-членки, **прометот ќе биде ослободен од данок во земјата-членка на поаѓање, додека набавката ќе се оданочи во земјата-членка на пристигнување.**

За да биде ослободена, стоката треба да се испорача на даночен обврзник или правно лице кое не подлежи на данок и истата мора да се испрати надвор од земјата-членка на испорачателот.

Пример: Болница во земјата-членка А врши набавка на крв од болница во земјата-членка Б. Бидејќи набавката на крв во земјата-членка А би била ослободена од ДДВ, набавката во рамките на Заедницата исто така ќе биде ослободена.

2.3. Меѓународен промет

Меѓународниот промет вклучува:

- 1) **Извоз:** овој промет е наменет за крајна потрошувачка надвор од територијата опфатена со ДДВ и затоа е ослободен.
- 2) **Увоз:** кога и да влезе стока во ЕУ, треба да се плати ДДВ за увоз. Сепак, не се оданочуваат сите увози. Пример: увоз од морски рибарски претпријатија на нивниот морски улов
- 3) **Третирани како извози:** одреден промет на стоки и услуги до одредени конкретни тела што се ослободени под истите околности и од истите причини како и увезувањата од страна на тие конкретни тела ослободени согласно чл. 143 (меѓународни организации, дипломатски аранжмани). Пример: ирски испорачател продава преносни компјутери на Амбасадата на САД во Париз
- 4) **Меѓународен транспорт:** Ослободување се одобрува за промет што се врши на територијата опфатена со ДДВ, а кој е поврзан со одредени пловила што се користат на отворено море или летала што ги користат авиокомпаниите главно на меѓународни линии.

- 5) **Посредници:** кога се поврзани со промет што е ослободен од данок, услугите на посредниците исто така се ослободени од данок.
- 6) **Меѓународна трговија:** за да се олесни оваа трговија, ослободувањата се применуваат во околности кои дозволуваат оданочувањето да се одложи.

3. Зошто да се ослободи?

Земјите-членки мора **да обезбедат** точна и правилна **примена на ослободувањата**. Тие исто така треба да **спречат секакво можно заобиколување**, избегнување или злоупотреба.

За да го сторат тоа, тие мора да воведат услови за тоа како ќе се применуваат ослободувањата (чл. 131).

Се чини дека ослободувањата подразбираат предност за даночните обврзници чиј промет е ослободен. Сепак, тоа може да **влијае врз правото на одбиток**.

Пример: банката е даночен обврзник, но многу од услугите што ги врши се ослободени од данок, што значи дека не може да го одбие ДДВ. Таа ќе мора настанатиот ДДВ да го вклучи во цената, наместо да го наплаќа од своите клиенти. Ова значи дека за ДДВ вклучен во цената на услугите што банката ги испорачува не може да се направи одбиток.

Ова е помал проблем доколку клиентот е физичко лице, но за **деловните клиенти** тоа значи дека ќе се соочат со товарот на **ДДВ без да можат да направат одбиток**, исто како да се крајни потрошувачи.

Друга причина зошто мора да знаете кој промет е ослободен, е затоа што тоа ќе **влијае врз правото на испорачателот да го одбие настанатиот ДДВ**.

Сепак, постојат одредени ослободувања кога се дозволува правото на одбиток. Затоа, треба да ги **разликувате различните видови на ослободувања**. Погледнете во курсот „Право на одбиток“ за повеќе информации на оваа тема.

Доколку прометот е ослободен, испорачателот не може да го одбие ДДВ платен за набавките. За **одредени ослободен промети**, испорачателот сепак ќе има **право на одбиток** (чл. 169).

Тие промети се:

- 1) **Промети во рамки на земјите-членки:** осигурителни и финансиски промети, но само под одредени конкретни услови.

- 2) Промет во рамките на Заедницата:** промет на стока во рамките на Заедницата и транспорт на стока во рамките на Заедницата што ги вклучува островите Азори и Мадеира.
- 3) Меѓународен промет:** промет на услуги поврзан со увоз кога вредноста е вклучена во царинската вредност, промет на стока за извоз, промет третиран како извоз, меѓународен транспорт, промет на услуги извршени од посредници и меѓународен трговски промет.

Пристап до неограничени курсеви за е-учење евозможен преку интернет-страницата EUROPA: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Запомнете, ова е кратко и практично резиме на најрелевантните информации од курсот. Само законодавството на Европската унија објавено во Службениот весник на Европската унија се смета за автентично. Комисијата не презема никаква одговорност во врска со обуката.